

Nilo Jäaskinen főtanácsnok szerint a kóros elhízás a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló irányelv értelmében vett „fogyatékosnak” minősülhet

Bár nem létezik önmagában az elhízás alapján történő hátrányos megkülönböztetést tiltó általános uniós jogelv, a kóros elhízás a „fogyatékoság” fogalma alá tartozhat, ha olyan szintet ér el, amely akadályozza a szakmai életben történő teljes és más munkavállalókkal egyenlő szerepvállalást

Az egyenlő bánásmód elvének megerősítése céljából a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló irányelv¹ meghatározza a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem általános kereteit. Ezen irányelv értelmében a foglalkoztatás területén tilos a valláson és meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetés. Ezenkívül a Szerződések és az Alapjogi Charta számos cikke foglalkozik a hátrányos megkülönböztetéssel és a fogyatékosággal, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke értelmében tilos „minden megkülönböztetés, így különösen a [...] fogyatékoság [...] alapján történő megkülönböztetés”. E rendelkezések egyike sem utal kifejezetten az elhízásra.

Karsten Kaltoft tizenöt éve dolgozott a dániai Billund önkormányzatánál mások gyermekeinek a saját otthonában történő gondozására alkalmazott családinapközi-üzemeltetőként, amikor foglalkoztatási jogviszonyát 2010. november 22-én megszüntették. A felmondás okaként a csökkenő gyerekszámot jelölték meg, de nem volt konkrét indok arra vonatkozóan, hogy miért K. Kaltoftot választották ki. Foglalkoztatása során K. Kaltoft sohasem nyomott kevesebbet 160 kg-nál, és emiatt 54-es BMI-értékkel elhízottnak minősült. Jóllehet a K. Kaltoft elbocsátásával kapcsolatos hivatalos meghallgatáson foglalkoztak az elhízásával, a felek nem értenek egyet azt illetően, hogy miként került ez szóba, és az önkormányzat tagadja, hogy ez lett volna a felmondásról szóló határozata egyik oka. K. Kaltoft azonban azt állítja, hogy felmondásának testtömege miatti jogellenes hátrányos megkülönböztetés volt az oka, és e hátrányos megkülönböztetésre tekintettel kártérítés iránti keresetet indított egy dániai kerületi bíróság előtt.

A K. Kaltoft keresete tárgyában eljáró Retten i Kolding (koldingi bíróság, Dánia) a Bíróságot annak tisztázására kéri, hogy az uniós jog, különösen a Szerződés és a Charta tartalmaz-e az elhízás alapján történő hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó önálló tilalmat. Másodlagosan azt kérdezi, hogy az elhízás fogyatékoságnak minősíthető-e, és ily módon a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló irányelv hatálya alá tartozik-e.

Mai napon ismertetett indítványában Niilo Jäaskinen főtanácsnok rámutat arra, hogy sem a Szerződés, sem a Charta cikkei nem utalnak kifejezetten tiltott hátrányos megkülönböztetési okként az elhízásra. Egy ilyen tilalom csak a munkaerőpiacon történő hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó, a Charta 21. cikkének nem kimerítő jellegű megfogalmazásán alapuló általános tilalom részeként létezhet. A Charta azonban csak a tagállamokat kötelezi annyiban, amennyiben az uniós jogot hajtják végre, és semmi sem utalt arra, hogy Dánia átültetett volna valamely, a munkaerőpiacon történő hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó általános

¹ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78 irányelv (HL 2000., L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.).

tilalmat tartalmazó uniós jogi rendelkezést. A főtanácsnok hangsúlyozza, hogy a hátrányosan megkülönböztető magatartást tiltó valamennyi uniós jogi aktus különös megkülönböztetési okokra vonatkozik meghatározott tárgyú területeken belül, és nem általános módon zár ki valamennyi hátrányosan megkülönböztető bánásmódot. Jääskinen főtanácsnok ezért arra következtet, hogy **az uniós jogban nem létezik az elhízáson alapuló hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó általános, önálló tilalom.**

Azon kérdést illetően, hogy az elhízás minősíthető-e a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló irányelv értelmében vett „fogyatékoságnak”, a főtanácsnok rámutat arra, hogy bár a fogyatékoság fogalmát az irányelv nem határozza meg, a Bíróság megállapította, hogy a „fogyatékoság” ebben az összefüggésben olyan korlátozottságként értendő, amely valamilyen hosszan tartó testi, szellemi vagy lelki ártalmon alapul, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és más munkavállalókkal egyenlő szerepvállalását a szakmai életben. Jóllehet ily módon nem minden betegség tartozhat a fogyatékoság említett fogalmának hatálya alá, bizonyos – orvosilag minősített és hosszú távú korlátozottságot eredményező – betegségek az irányelv értelmében vett fogyatékoságként minősíthetők.

Jääskinen főtanácsnok hangsúlyozza, hogy a fogyatékoság a fogyatékosággal élő személyek és az attitűdbeli, illetve a környezeti akadályok kölcsönhatásának következménye, amely gátolja őket a munkahelyen való teljes és hatékony részvételben. Mivel az irányelv célja a fogyatékoságon alapuló hátrányos megkülönböztetés *minden formája* elleni küzdelem, nem kell kapcsolatot létesíteni az érintett munka és a kérdéses fogyatékoság között. Még ha egy állapot nem is érinti az adott személy szóban forgó meghatározott munka elvégzésére való képességét, korlátozhatja a teljes, hatékony és másokkal egyenlő szerepvállalást. Lehetnek olyan hosszan tartó testi, szellemi vagy lelki ártalmon alapuló fogyatékoságok, amelyek egy adott munkát nem tesznek lehetetlenné, de e munka elvégzését vagy a szakmai életben való szerepvállalást objektíve nehezebbé és nagyobb elvárásokkal járóvá tehetik. Ennek tipikus példái a mozgékonytságot súlyosan korlátozó, vagy a látáshoz vagy halláshoz hasonló érzékelést jelentősen befolyásoló fogyatékoságok. Így nincs szükség arra, hogy a fogyatékoságon alapuló hátrányos megkülönböztetés elleni, az irányelv által biztosított védelemre való hivatkozás előtt K. Kaltoft számára lehetetlen legyen a Billund önkormányzatánál családinapközi-üzemeltetőként való munkavégzés.

A főtanácsnok kifejti, hogy bár nincs továbbfoglalkoztatási kötelezettség olyan személy tekintetében, aki nem alkalmas a munkakör alapvető feladatainak ellátására, ésszerű intézkedéseket kell tenni a fogyatékos személy elhelyezésére, kivéve, ha ez aránytalanul nagy terhet ró a munkaadóra.

Következésképpen **N. Jääskinen úgy ítéli meg, hogy ha az elhízás olyan szintet ér el, amely világosan akadályozza a szakmai életben történő szerepvállalást, akkor az fogyatékoságnak tekinthető.** A főtanácsnok álláspontja szerint **csak a rendkívüli, súlyos vagy kóros elhízás**, azaz a 40 feletti BMI **okozhat olyan korlátozottságot**, mint a mozgásbeli, kitartásbeli és kedélyállapotbeli problémák, **ami** az irányelv értelmében vett „fogyatékoságnak” minősülhet.

A nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy K. Kaltoft elhízása e meghatározás hatálya alá tartozik-e.

Végül a főtanácsnok hozzáteszi, hogy a fogyatékoság oka nem bír jelentőséggel. A fogyatékoság fogalma objektív és nem függ attól, hogy a felperes tevőlegesen hozzájárult-e fogyatékosága kialakulásához „saját maga által kiváltott” túlzott energiabevittel. Ellenkező esetben kizárnák a fogyatékoság fogalma alól a közlekedésben vagy a sport területén gondatlan kockázatvállalásból fakadóan létrejövő testi fogyatékoságokat.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106